

A eller B?

Arkivlovens §§ 39 a og 39 b med fokus
på hvornår de finder anvendelse

Af Nicolai Eberholst (Stadsarkivar, Gribskov
Arkiv)

§ 39 a

En person kan over for et offentligt arkiv fremsætte begæring om indsigt i egne personoplysninger, der helt eller delvis er foretaget ved hjælp af automatisk databehandling, eller som er eller vil blive indeholdt i et register.

§ 39 a

En videreførelse af den tidligere § 42:

- “En person kan over for et offentligt arkiv fremsætte begæring om indsigt i oplysninger om den pågældende af den art, som er omfattet af lov om behandling af personoplysninger, og som er overført til opbevaring i det pågældende offentlige arkiv.”
- Lovens forarbejder:
 - Arkivalier omfattet af databeskyttelsesforordningen udgør en stigende del af de arkivalier, som opbevares af de offentlige arkiver, og er allerede omfattet af den gældende § 42, som foreslås flyttet til § 39 a.
- Kulturministeriets høringsnotat:
 - Nærværende lovforslag har ikke til formål at ændre i den foreslåede § 39 a, da der blot er tale om, at bestemmelsen flyttes fra § 42 af lovtekniske hensyn.

§ 39 a

Hvad falder under?

- Oplysninger fra digitale arkivalier (“foretaget ved hjælp af automatisk databehandling”)
- ELLER oplysninger fra et register (“som er eller vil blive indeholdt i et register”)

§ 39 a

Hvad er et register?

- Databeskyttelsesforordningen, artikel 4, nr. 6:
 - »register«: enhver struktureret samling af personoplysninger, der er tilgængelig efter bestemte kriterier, hvad enten denne samling er placeret centralt eller decentralt eller er fordelt på funktionsbestemt eller geografisk grundlag.
- Databeskyttelsesforordningen, præambel 15:
 - For at undgå at skabe en alvorlig risiko for omgåelse bør beskyttelsen af fysiske personer være teknologineutral og ikke afhænge af de anvendte teknikker. Beskyttelsen af fysiske personer bør gælde for både automatisk og manuel behandling af personoplysninger, hvis personoplysningerne er indeholdt eller vil blive indeholdt i et register. Sagsmapper eller samlinger af sagsmapper samt deres forsider, som ikke er struktureret efter bestemte kriterier, bør ikke være omfattet af denne forordnings anvendelsesområde.

§ 39 b

En person kan over for et offentligt arkiv fremsætte begæring om indsigt i egne personoplysninger i arkivalier, som ikke er omfattet af § 39 a, jf. dog stk. 6-8, § 24 og §§ 33-35.

§ 39 b

Lovens forarbejder:

- “Den foreslåede § 39 b vil give borgeren en ret til at få indsigt i personoplysninger om den pågældende selv, som fremgår af arkivalier, der ikke er omfattet af databeskyttelsesforordningens anvendelsesområde – der vil være tale om papirarkivalier. [...] Med den foreslåede § 39 b sikres det, at borgeren får ret til indsigt i sine egne personoplysninger, uagtet hvilken form arkivalierne har.”

§ 39 b

Hvad dækker den så over?

- Personoplysninger som fremgår af papirarkivalier,
- OG som ikke er eller vil blive indeholdt i et register,
- OG som ikke er omfattet af databeskyttelseforordningens anvendelsesområde.

Kulturministeriets høringsnotat:

- “Det fremgår endvidere af bemærkningerne til lovforslaget, at den foreslåede § 39 b vedrørende indsigt i egne oplysninger i arkivalier kun har betydning for den type af arkivalier, som ikke i forvejen er omfattet af den foreslåede § 39 a, som er afgrænset til databeskyttelsesforordningens anvendelsesområde. Den foreslåede § 39 b skal dermed forstås som en opsamlingsbestemmelse til § 39 a.”

Samtykke efter § 34

Tilladelse efter §§ 31 og 32 og **indsigt efter § 39 b** kræver samtykke fra Datatilsynet, hvis arkivenheden er afleveret fra en myndighed inden for den offentlige forvaltning og indeholder oplysninger om enkeltpersoners rent private forhold og

- 1) tidligere behandling af oplysningerne har været omfattet af lov om behandling af personoplysninger, Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger, databeskyttelsesloven eller lov om retshåndhævende myndigheders behandling af personoplysninger eller
- 2) oplysningerne stammer fra et edb-register, der har været ført for den offentlige forvaltning.

§ 39 b

Indsigt efter § 39 b kræver derfor samtykke fra Datatilsynet hvis de oplysninger der anmodes om indsigt i:

- Omhandler enkeltpersoners rent private forhold SOM
- Er omfattet af databeskyttelseforordningens anvendelsesområde
- ELLER stammer fra et edb-register.

Hvad dækker § 39 b over?

- Personoplysninger som fremgår af papirarkivalier,
- OG som ikke er eller vil blive indeholdt i et register,
- OG som ikke er omfattet af databeskyttelseforordningens anvendelsesområde.

§ 39 b

Lovens forarbejder:

- “Det foreslås med ændringen i § 34, at pligten for det offentlige arkiv til at indhente samtykke fra Datatilsynet også skal gælde ved indsigt i egne personoplysninger efter den foreslåede § 39 b. Den foreslåede ændring vil have den betydning, at uagtet om en person begærer indsigt efter den foreslåede § 39 b, eller søger indsigt i ikke umiddelbart tilgængelige arkivalier efter den gældende § 30, vil det offentlige arkiv være forpligtet til at indhente samtykke fra Datatilsynet, hvis betingelserne herfor er opfyldt.”

HVORNÅR KAN DISSE BETINGELSER VÆRE OPFYLDT FOR OPLYSNINGER SOM FALDER UNDER § 39 b OG IKKE I STEDET § 39 a (SOM IKKE KRÆVER SAMTYKKE)?

Fortolkninger af loven

1: § 39 a omhandler digitale arkivalier og § 39 b omhandler papirarkivalier

- Hvad taler for?
 - Forarbejderne
 - “Regeringen har derfor besluttet, at der skal indføres en bestemmelse om ret til indsigt i egne personoplysninger i arkivloven, som gælder for den type af arkivalier, der ikke i forvejen er omfattet af lovens regler om indsigt i egne personoplysninger. Dette gælder særligt papirarkivalier.”
 - Da arkivlovens § 42 er begrænset til databeskyttelsesforordningens anvendelsesområde, gælder bestemmelsen ikke for manuelt, papirbaseret behandling af oplysninger, der ikke er eller vil blive indeholdt i et register. I disse tilfælde vil ansøgeren skulle anmode om tilladelse til arkivadgang efter arkivlovens § 30.
 - Den foreslåede § 39 b vil give borgeren en ret til at få indsigt i personoplysninger om den pågældende selv, som fremgår af arkivalier, der ikke er omfattet af databeskyttelsesforordningens anvendelsesområde – der vil være tale om papirarkivalier.

Fortolkninger af loven

1: § 39 a omhandler digitale arkivalier og § 39 b omhandler papirarkivalier

- Hvad taler imod?
 - Lovens ordlyd afgrænser ikke § 39 a til digitale arkivalier.
 - Papirmateriale kan også falde under § 39 a, hvis oplysningerne er eller vil blive indeholdt i et register.
 - Inklusionen af § 39 b i § 34 antyder at papirmateriale godt kan falde under databeskyttelsesreglernes anvendelsesområde.

Fortolkninger af loven

2: Stort set alt skal behandles efter § 39 a, og § 39 b eksisterer kun som en garanti for at arkiverne ikke kan afvise en anmodning om indsigt i egne personoplysninger med begrundelse i arkivaliernes form.

- Hvad taler for?
 - Forarbejderne:
 - “Med den foreslåede § 39 b sikres det, at borgeren får ret til indsigt i sine egne personoplysninger, uagtet hvilken form arkivalierne har.”
 - Kulturministeriets høringsnotat:
 - “Den foreslåede § 39 b skal dermed forstås som en opsamlingsbestemmelse til § 39 a.”
 - Lovens ordlyd
 - Så godt som intet falder under § 39 b

Fortolkninger af loven

3: Lovændringen er rent retorisk

- Hvad taler for?
 - Kulturministeriets høringsnotat:
 - “Kulturministeriet bemærker, at forskellen på § 39 a og § 39 b blandt andet skyldes, at formålet med lovændringen ikke er at foretage en ændring af § 39 a, men at der sikres en ret for borgeren til at se egne oplysninger i den type af arkivalier, som ikke er omfattet af § 39 a. Indsigt efter § 39 a skal behandles efter de gældende regler i databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven, hvor indsigt efter den nye § 39 b skal behandles efter samme praksis, som de offentlige arkiver efter gældende regler har behandlet ansøgninger om tilladelse til adgang til ikke umiddelbart tilgængelige arkivalier, jf. den gældende §§ 31 og 32.”
 - Kulturministeriet bemærker at det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at den afgørende forskel i forhold til de gældende regler er, at den person, som ønsker indsigt i egne sager, ikke skal søge om tilladelse, men får et retskrav på indsigt i egne oplysninger. Der foreslås ikke ændringer til de gældende regler om samtykke fra afleverende myndighed, Datatilsynet og Domstolsstyrelsen, ligesom der ikke ændres i reglerne om fastsættelse af vilkår for brugen af arkivalierne.